

Så här vill vi ha det!

Afasiförbundets modell för rehabilitering av personer med afasi

Våra utgångspunkter

- Den som har afasi har rätt till en livslång rehabilitering utifrån sina behov. Rehabiliteringen ska vara likvärdig i hela landet. I detta är den kommunikativa rehabiliteringen central för personer med afasi.
- Olika insatser ska planeras utifrån att rehabilitering är en del av en samlad vårdkedja efter stroke eller annan förvärvad hjärnskada. Vårdkedjan ska hålla ihop oavsett vem som är ansvarig för insatserna.
- Det behövs en förstärkt kompetens och medvetenhet om afasi och om de rehabiliteringsinsatser som krävs.
- Rätten till rehabilitering regleras av FN:s Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det finns stora värden för hela samhället i att tillförsäkra en fungerande rehabilitering.

Vård i akutskedet

- Alla patienter med misstänkt stroke ska vårdas på strokeenhet.
- Vården som ges ska följa Socialstyrelsens nationella riktlinjer Vård vid stroke.

- En helhetssyn på patienten ska prägla vård och behandling. Vården ska anpassas efter individens behov.
- Personer som har fått stroke eller annan förvärvad hjärnskada ska ha utretts om de har afasi innan de skrivs ut från akutsjukvården. Den som kan misstänkas ha afasi ska utredas och diagnosticeras av legitimerad logoped.
- Den som fått afasi och dennes anhöriga ska ges tillgänglig information om afasi och vilka rehabiliteringsmöjligheter som finns.
- Vårdpersonal ska underlätta för den med afasi att förstå information och vara delaktig i beslut. Kommunikationssätten ska vara tillgängliga. Texter ska vara lättlästa och begripliga och kompletterande bildstöd ska erbjudas.
- Stöd av psykolog eller kurator ska erbjudas vid behov.

Vårdplanering inför utskrivning

- En individuell rehabiliteringsplan ska upprättas.
- Rehabiliteringsplanen ska innefatta en helhetssyn på individen.
- Personer som fått afasi ska ges rätt till kontinuerlig kontakt med logoped.
- Personer som har fått omfattande afasi ska ha rätt till en rehabiliteringsvistelse före hemkomsten.
- Socialstyrelsens rekommendation om intensiv språkträning i rehabiliteringen ska ges till de personer med afasi som bedöms kunna ta del av den.

- Socialstyrelsens rekommendation om kommunikationspartnerträning för anhöriga ska erbjudas och genomföras.
- Bra information om afasi och hjälpmedel för att kunna kommunicera måste ges till de personer som finns i närheten av den som har afasi, exempelvis anhöriga och hemtjänstpersonal.
- Informera den som har fått afasi samt dennes anhöriga om Afasiförbundets och den lokala Afasiföreningens verksamhet.

Uppföljning och återkommande rehabiliteringen

- Socialstyrelsens rekommendation om uppföljning ett år efter stroke ska följas. Vid uppföljning är det viktigt att kartlägga personens språkliga förmågor - att tala, att förstå tal, läsa, skriva och räkna. Personer med bestående språkliga svårigheter ska remitteras till legitimerad logoped för utredning.
- Rehabiliteringsplanen ska utvärderas och eventuellt revideras.
- Samarbete måste finnas mellan samhällets olika aktörer, exempelvis region, kommun, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.
- Möjlighet till fortsatt och återkommande kommunikativ rehabilitering ska erbjudas.